

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,

El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2023 M. BALANDŽIO 5 D. NUTARIMO NR. 218 „DĖL VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ, SAVIVALDYBIŲ IR KITŲ JURIDINIŲ ASMENŲ, ATSAKINGŲ UŽ LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS 2023–2027 M. STRATEGINIO PLANO ĮGYVENDINIMĄ, PASKYRIMO“ PAKEITIMO (TAP-25-1047(2); TAIS-24-17409(4))

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 218 „Dėl Valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano įgyvendinimą, paskyrimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. rugsėjo 11 d. išvadoje Nr. NV-2052 pateiktas pastabas ir darbo tvarka suderintas su Vyriausybės kanceliarijos specialistais.

Pateikiame apibendrintą informaciją apie Nutarimo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas problemos sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema

Siekiant užtikrinti Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginiame plane, patvirtintame Europos Komisijos 2022 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. C(2022) 8272 (toliau – Strateginis planas), numatytų su ūkiniais gyvūnais susijusių intervencinių priemonių, finansuojamų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo lėšų, kontrolę ir įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2023 m. kovo 13 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VAE-1 „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“ numatytas rekomendacijas, būtina efektyvinti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę, optimizuoti

	<p>VMVT žmogiškuosius išteklius ir sumažinti VMVT apsilankymų žemės ūkio veiklos subjektų (pareiškėjų) ūkiuose skaičių.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 5 d. nutarimo Nr. 218 1.5 punkto papunkčiuose nesilaikoma sistemiškumo VMVT pavestoms vykdyti patikroms dėl atitikties žemės ūkio ministro patvirtintiems ūkinių gyvūnų ženklavimo ir registravimo reikalavimams: 1.5.7 papunktyje Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) atrinktų pareiškėjų patikros VMVT pavestos vykdyti nuotoliu ar vietoje, o kituose 1.5 punkto papunkčiuose – tik vykdyti patikras vietoje. Nesilaikoma sistemiškumo pavedant patikras vykdyti Žemės ūkio agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪA), jos detalizuojamos, nurodant patikros atlikimo būdą Nutarimo Nr. 218 2.6.1 papunktyje.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Laikantis sistemiškumo, kad teisės normos derėtų tarpusavyje, Nutarimo projektu siūloma suvienodinti Strateginio plano intervencinių priemonių, nurodytų 1.5.1–1.5.8 papunkčiuose, nuostatas dėl VMVT įgaliojimo atlikti patikras dėl atitikties žemės ūkio ministro patvirtintiems ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo reikalavimams. Nutarimo projekte minėtuose punktuose siūloma vartoti tik sąvoką „patikra“, o patikros atlikimo būdą – patikra nuotoliu ar vietoje – nustatyti Strateginio plano priemonių įgyvendinimo taisyklėse. Laikantis sistemiškumo, siūloma suvienodinti Nutarimo 2.6.1 papunktyje ŽŪA pavedamas vykdyti patikras, nenurodant patikros atlikimo būdo. Atkreiptinas dėmesys, kad patikrų atlikimo būdai yra patvirtinti Strateginio plano sektorinių intervencinių priemonių vaisių ir daržovių sektoriuje „Investicijos į ilgalaikį turtą, tyrimus, eksperimentinę ir inovatyvią gamybą ir kitus veiksmus“, „Produktų pardavimų skatinimas ir komercinės vertės didinimas“, „Atsekamumo ir sertifikavimo sistemų įgyvendinimas, produktų kokybės stebėseną“, „Produktų pašalinimas iš rinkos“ įgyvendinimo taisyklėse.</p>
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Nutarimo projekto priėmimas turės teigiamų pasekmių, nes VMVT bus suteikta galimybė atlikti patikras ne tik vietoje (pareiškėjo ūkyje), bet ir nuotoliniu būdu (pareiškėjui sutikus). Atliekant patikras nuotoliniu būdu, sumažės patikrų atlikimo kaštai ir VMVT, ir ūkininkams.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas 2024 m. lapkričio 4–15 d. (reg. Nr. 24-17409) ir 2025 m. vasario 14–28 d. (reg. Nr. 24-17409(2)) Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Teisės aktų projektų registravimo posistemėje ir derinamas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija), VMVT, NMA, valstybės įmone Žemės ūkio duomenų centru (toliau – ŽŪDC); Lietuvos mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacija (toliau – LMGA), Lietuvos avių augintojų asociacija (toliau – LAAA), Lietuvos pieninių ožkų augintojų asociacija (toliau – LPOAA).

NMA 2025 m. vasario 27 d. raštu Nr. BR6-1030 informavo, jog Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų neturi. Pastabų ar pasiūlymų Nutarimo projektui nepateikė ŽŪDC ir ūkinių gyvūnų augintojų asociacijos: LMGA, LAAA, LPOAA.

Teisingumo ministerija 2025 m. vasario 24 d. raštu Nr. (1.6Mr)-2T-135 teikė pastabas ir siūlymus Nutarimo projektui.

Pirmoji Teisingumo ministerijos pastaba – dėl Nutarimo projekto įsigaliojimo datos.

Atsižvelgdami į Teisingumo ministerijos pastabą, informuojame, jog Nutarimo projektu nenustatomas naujas teisinis reguliavimas, nes pareiškėjų (paramos gavėjų) patikros buvo privalomos ir vykdomos 2015–2020 m. laikotarpiu, pereinamuoju 2021–2022 m. laikotarpiu ir privalomos vykdyti naujuoju 2023–2027 m. laikotarpiu.

Vadovaujantis Reglamento (ES) 2021/2116¹ 60 straipsnio 1 dalimi:

1. Pagal 59 straipsnio 2 dalį valstybių narių nustatytos valdymo ir kontrolės sistemos apima sistemingas patikras, kurios, be kita ko, atliekamos srityse, kuriose klaidų rizika yra didžiausia.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų atliekamos reikiamo lygio patikros, būtinos veiksmingam rizikos Sąjungos finansiniams interesams valdymui. Atitinkama institucija tikrinamus pareiškėjus atrenka iš visų pareiškėjų, įtraukdama, kai tikslinga, atsitiktinai atrinktų pareiškėjų grupę ir rizikos laipsniu grindžiamą pareiškėjų grupę.

Teisingumo ministerijos siūlymas nustatyti Nutarimo projektui vėlesnę įsigaliojimo datą dėl poreikio priimti kitus įgyvendinamuosius teisės aktus, t. y. Strateginio plano priemonių įgyvendinimo taisyklėse nustatyti patikros atliko būdą, nėra aktualus, nes pagal poreikį yra atlikti pakeitimai Strateginio plano priemonių įgyvendinimo taisyklėse.

ŽŪM parengė [2023–2027 m. susietosios pajamų paramos už mėsinius galvijus, avis ir ožkas administravimo taisyklių](#) pakeitimą, nustatydama reikalavimus ir nuotolinės patikros vykdymui. Taisyklių pakeitimas buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-188.

Taip pat ŽŪM parengė 2023–2027 m. [susietosios pajamų paramos už pienines karves administravimo taisyklių](#) pakeitimą, nustatydama reikalavimus ir nuotolinės patikros vykdymui. Taisyklių pakeitimas buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-174.

Galimybė vykdyti nuotolines patikras numatyta ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „[Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas](#)“ įgyvendinimo taisyklėse, kurios pakeistos ir patvirtintos žemės ūkio ministro 2024 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 3D-644.

¹ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, su visais pakeitimais.

Su Teisingumo ministerija darbo tvarka buvo suderinta, jog Nutarimo projekto įsigaliojimo data nebus nustatoma, nes taikomas Reglamente (ES) Nr. 2021/ 2116 nustatytas įpareigojimas vykdyti paramos gavėjų patikras ir Nutarimo įgyvendinamieji teisės aktai yra parengti, todėl Nutarimo projekto nuostatos įsigalios nuo Nutarimo oficialios paskelbimo datos.

Į antrą Teisingumo ministerijos teiktą pastabą atsižvelgta. Laikantis sistemiškumo, Nutarimo projektu suvienodinamos Strateginio plano intervencinių priemonių, nurodytų 1.5.1–1.5.8 ir 2.6.1 papunkčiuose, nuostatos ir vartojama tik sąvoka „patikra“.

Taip pat atsižvelgta į visas Teisingumo ministerijos minėtu raštu ir darbo tvarka pateiktas redakcinio pobūdžio pastabas.

VMVT 2025 m. kovo 3 d. raštu Nr. B6-(1.19Mr)-667 pritarė, kad Nutarimo projekte liktų tik sąvoka „patikra“, o patikros atlikimo būdas nebūtų detalizuojamas, tačiau siūlė panaikinti Nutarimo projekto 1.5.6 ir 1.5.8 papunkčius, nors minėtų papunkčių nuostatos buvo suderintos su VMVT ir patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. balandžio 5 d. [nutarimu Nr. 218](#) (toliau – Nutarimas Nr. 218). Darbo tvarka vyko Nutarimo projekto derinimas su VMVT el. paštu, o nesuderinus, buvo organizuoti susitikimai (nuotoliu ir tiesiogiai).

ŽŪM, siekdama užtikrinti Nutarimo projekte Strateginio plano intervencinių priemonių, nurodytų 1.5.1–1.5.8 papunkčiuose, tinkamą kontrolę, š. m. gegužės 13 d. organizavo pasitarimą (per *Teams* platformą) tarp NMA, ŽŪDC ir VMVT. Pasitarimo metu buvo nutarta, jog Nutarimo 1.5.6 papunktyje išbraukiama tik Strateginio plano intervencinė priemonė „Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo“, kadangi nuo 2024 m. ši priemonė buvo integruota į priemonę „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo testiniai įsipareigojimai“ ir pagal šią priemonę ūkinių gyvūnų patikras jau vykdo „EKO Agros“. Todėl siekiant nedubliuoti patikrų funkcijų, pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo testiniai įsipareigojimai“, VMVT nereikės vykdyti patikrų vietoje. Tačiau nebuvo priimta bendro sprendimo dėl Nutarimo projekto 1.5.6 ir 1.5.8 papunkčių nuostatų.

Todėl š. m. liepos 3 d. ŽŪM organizavo pasitarimą pakviesdama diskusijai VMVT ir NMA dėl galutinio sprendimo dėl Nutarimo projekto 1.5.6 ir 1.5.8 papunkčių nuostatų suderinimo.

Siekiant nedubliuoti patikrų ir nesilankyti dviem institucijoms pas tą patį ūkininką, jau nuo 2020 m. pradėtas patikrų optimizavimas ir ūkinių gyvūnų Aprašo reikalavimų tikrinimas iš NMA buvo perduotas VMVT. Atkreiptinas dėmesys, kad VMVT vykdyti *ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir ūkinių gyvūnų ženklinimo kontrolę* pavesta Veterinarijos įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje. Taigi optimizuojant funkcijas, NMA pavesta vykdyti plotines patikras, o VMVT – ūkinių gyvūnų patikras. Todėl 2024 m. sausio 1 d. Nutarimu Nr. 218 Strateginio plano intervencinių priemonių, nurodytų 1.5.6 papunktyje, ūkinių gyvūnų patikra NMA buvo perduota VMVT.

Siekiant užtikrinti Strateginio plano intervencinių priemonių „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“, „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis“, susijusių su ūkiniais gyvūnais, nurodytų Nutarimo projekto 1.5.6 papunktyje, kontrolę bei įvertinti, ar ūkininkas atitinka aktyviam ūkininkui keliamus reikalavimus, bendru sutarimu buvo nutarta Nutarimo projekte palikti VMVT vykdyti ūkinių gyvūnų patikras, kaip nurodyta Nutarimo projekto 1.5.6 ir 1.5.8 papunkčiuose.

Nutarimo projektas neprieštaruja Dvidešimtosios Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV–439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas pagal Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, neatliekamas.

Ūkio subjektams sukeltamų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos direktyvų ar kitų Europos Sąjungos teisės aktų, nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projekte nėra naujai apibrėžiamų sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos būtina įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius Saulius Jasius, tel. + 370 5 239 1146, el. p. saulius.jasius@zum.lt) Gyvulininkystės ir gyvūnų gerovės skyriaus (vedėja Dalia Laureckaitė-Tumelienė, tel. + 370 5 239 1133, el. p. dalia.laureckaite@zum.lt) patarėja Lina Šimonienė, tel. +370 5 239 8470, el. p. lina.simoniene@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.

Žemės ūkio ministras

Andrius Palionis

Lina Šimonienė, tel. (+370 5) 239 8470, el. p. lina.simoniene@zum.lt